

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૩૭૦/૨૦૨૪

વિથ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૧૨૮૮/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૂળ ચંદ ત્યાગી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

માજીદભાઈ કાસમભાઈ સુમરા

વિરુદ્ધ

હમીદાબેન ગફારભાઈ ધાડા અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી રથિન પી. રાવલ(૫૦૧૩)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી દેવાંશ એન. કક્કડ(૧૨૧૩૪)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨ તરફે સુશ્રી કીર્તિ એસ. પાઠક(૯૯૬૬)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૂળ ચંદ ત્યાગી

તારીખ: ૦૬/૦૭/૨૦૨૬

ચુકાદો

૧. બંને શીર્ષકવાળી અપીલો મોટર એક્સિડન્ટ ક્લેઈમ્સ ટ્રિબ્યુનલ

(ઓફિસલરી) અને ૭મા એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ, ગોંડલ દ્વારા એમએસીપી નં.

૮૫/૨૦૧૨ માં પસાર કરવામાં આવેલા તા. ૩૦.૦૧.૨૦૨૪ ના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને એવોર્ડ સામે દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કલેઈમ પિટિશન અંશતઃ મંજૂર કરી હતી અને કલેઈમ પિટિશન દાખલ કર્યાની તારીખથી તેની વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૮% ના દરે વ્યાજ સાથે રૂ. ૧૭,૮૨,૪૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું હતું.

૨. બંને શીર્ષકવાળી અપીલો દાખલ કરવા તરફ દોરી જતી સંક્ષિપ્ત હકીકતો એવી છે કે તા. ૦૬.૦૧.૨૦૧૨ ના રોજ, કલેઈમન્ટ-માજીદભાઈ કાસમભાઈ સુમરા ડ્રાઈવર તરીકે પોતાની ફરજ પર હતા અને તેઓ રજિસ્ટ્રેશન નં. જીજે-૩વાય-૮૫૧૪ વાળો ટ્રક ચલાવી રહ્યા હતા. જ્યારે તેઓ અકસ્માતના સ્થળે પહોંચ્યા ત્યારે અચાનક બ્રેક ફેલ થવાને કારણે સદર ટ્રક પલટી ખાઈ ગયો અને અકસ્માત સર્જાયો. સદર અકસ્માતની અસરને કારણે, કલેઈમન્ટને ફેક્ટરની ઇજાઓ સહિત ગંભીર ઇજાઓ થઈ હતી.

૩. નોટિસ બજવણી થતાં, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષના સામાવાળા નં. ૧ એ આંક ૩૨ પર લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું જ્યારે અપીલકર્તા/વીમા કંપનીએ આંક ૧૮ પર પોતાનું લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું, જેના દ્વારા કલેઈમ પિટિશનમાં કરવામાં આવેલા તમામ કથનોનો ઇનકાર કર્યો હતો અને કલેઈમ પિટિશન ફગાવી દેવાની અરજ કરી હતી.

૪. સંબંધિત પક્ષકારોના રજૂઆતો, સંબંધિત પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા અને સંબંધિત પક્ષકારો દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો ધ્યાનમાં લીધા પછી,

વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કલેઈમ પિટિશન અંશતઃ મંજૂર કરી હતી અને કલેઈમ પિટિશન દાખલ કર્યાની તારીખથી તેની વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ સાથે રૂ. ૧૭,૮૨,૪૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું હતું.

૫. વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને એવોર્ડથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને, વીમા કંપની દ્વારા એવોર્ડ સંતોષવાની તેની જવાબદારીના કારણોસર ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૧૨૮૮/૨૦૨૫ દાખલ કરવામાં આવી છે જ્યારે મૂળ કલેઈમન્ટ દ્વારા વળતરમાં વધારો કરવા માટે ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૩૭૦/૨૦૨૪ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૬. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળવામાં આવ્યા.

૭. ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૧૨૮૮/૨૦૨૫ માં અપીલકર્તા/વીમા કંપની વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી કીર્તિ એસ. પાઠકે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે અકસ્માત સમયે, કલેઈમન્ટ ટ્રકમાં સેકન્ડ ડ્રાઈવર તરીકે મુસાફરી કરી રહ્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે પોલીસ સમક્ષ આપેલા પોતાના નિવેદનમાં કલેઈમન્ટ દ્વારા સદર હકીકત સ્વીકારવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અકસ્માત સમયે, સલીમભાઈ યુસુફભાઈ મોરવા નામની વ્યક્તિ સદર ટ્રક ચલાવી રહી હતી. પોલીસે સદર સલીમભાઈ યુસુફભાઈ મોરવાનું નિવેદન પણ નોંધ્યું હતું, જેમાં તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે અકસ્માતના સમયે તેઓ ટ્રક ચલાવી રહ્યા હતા અને કલેઈમન્ટ સદર ટ્રકમાં સેકન્ડ ડ્રાઈવર તરીકે મુસાફરી કરી રહ્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વીમા કંપનીએ રેકર્ડ પર સદર ટ્રકની પોલિસીની નકલ સાબિત કરી છે, જેમાં સેકન્ડ ડ્રાઈવરના જોખમને આવરી લેવા માટે કોઈ

વધારાનું પ્રીમિયમ લેવામાં આવ્યું નથી. તેથી, પોલિસી હેઠળ ક્લેઇમન્ટનું જોખમ આવરી લેવાયેલ નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વીમા કંપનીને એવોર્ડ સંતોષવામાંથી મુક્ત કરવી જોઈતી હતી. પોતાની દલીલના સમર્થનમાં, વીમા કંપનીના વિદ્વાન વકીલે મેનેજર, નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિ. વિરુદ્ધ સાજુ પી. પોલ અને અન્ય, (૨૦૧૩) ૨ એસ.સી.સી. ૪૧ માં અહેવાલ થયેલા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર અને એમ. એફ. એ. નં. ૩૭૩૭/૨૦૧૨ (એમવી) માં પસાર કરાયેલા એમ. ઇ. જયચંદ્ર વિરુદ્ધ મેસર્સ ધ રિલાયન્સ જનરલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ ના કેસમાં કર્ણાટક હાઇકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ પર આધાર રાખીને, અપીલકર્તા/વીમા કંપનીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે શીર્ષકવાળી અપીલ મંજૂર કરવાપાત્ર છે.

૮. તેનાથી વિપરીત, મૂળ ક્લેઇમન્ટ/અપીલકર્તા વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી રથિન પી. રાવલે રજૂઆત કરી હતી કે વીમા કંપનીએ ન તો એવી રજૂઆત કરી છે કે ન તો સાબિત કર્યું છે કે અકસ્માતના સમયે, ક્લેઇમન્ટ સદર ટ્રકના સેકન્ડ ડ્રાઇવર તરીકે મુસાફરી કરી રહ્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ક્લેઇમન્ટે રેકર્ડ પર રજૂઆત કરી છે અને સાબિત કર્યું છે કે અકસ્માતના સમયે સદર ટ્રક તેમના દ્વારા ચલાવવામાં આવી રહ્યો હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે પોલીસ સમક્ષ આપેલું નિવેદન ટ્રકના કથિત ડ્રાઇવર એટલે કે સલીમભાઈ યુસુફભાઈ મોરવાની તપાસ કરીને વીમા કંપની દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યું નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વીમા કંપનીએ ન તો ટ્રકના માલિકની

કે ન તો તપાસ કરનાર અને ચાર્જશીટ દાખલ કરનાર તપાસ અધિકારીની તપાસ કરી છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વીમા કંપનીએ ન તો પોતાનો બચાવ રજૂ કર્યો છે કે ન તો સાબિત કર્યો છે, તેથી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે સેકન્ડ ડ્રાઇવર તરીકે કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાના દરજ્જા અંગે વીમા કંપની દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાનો એવો કેસ છે કે તેઓ અકસ્માતના સમયે સદર ટ્રક ચલાવી રહ્યા હતા. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વીમા કંપનીએ ઊલટતપાસમાં એવું સૂચન મૂક્યું હતું કે અકસ્માતના સમયે તેઓ ટ્રક ચલાવી રહ્યા ન હતા. સદર સૂચનનો કલેઇમન્ટ દ્વારા ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કલેઇમન્ટનું વર્ણન એવું હતું કે અકસ્માતના સમયે તેઓ સદર ટ્રક ચલાવી રહ્યા હતા. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે મૌખિક પુરાવા રજૂ કરીને રેકર્ડ પર લાવવામાં આવેલા કલેઇમન્ટના વર્ણનને પોલીસ પેપર્સ કરતાં વધુ વજન આપવું જોઈતું હતું. પોતાની દલીલના સમર્થનમાં, મૂળ કલેઇમન્ટના વિદ્વાન વકીલે **નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિ. વિરુદ્ધ ચામુડેશ્વરી અને અન્ય**, (૨૦૨૧) ૧૮ એસ.સી.સી. ૫૯૬ માં અહેવાલ થયેલા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો.

૯. કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અકસ્માતના સમયે, કલેઇમન્ટ ડ્રાઇવર તરીકે રૂ. ૫,૦૦૦/- નો પગાર મેળવી રહ્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે પગાર ઉપરાંત, તેમને દૈનિક ભથ્થા તરીકે દરરોજ રૂ. ૨૦૦/- ની રકમ પણ ચૂકવવામાં આવતી હતી; તેમ છતાં, વિદ્વાન

ટ્રિબ્યુનલે કલેઈમન્ટની માસિક આવક રૂ. ૫,૦૦૦/- આંકી છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે દૈનિક ભથ્થું ધ્યાનમાં લેવું જોઈતું હતું, જે અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટને ચૂકવવામાં આવતું હતું. તેથી, તેમણે અરજ કરી હતી કે અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટ દ્વારા મેળવવામાં આવતી દૈનિક ભથ્થાની રકમ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે દૈનિક ભથ્થું ધ્યાનમાં લીધા પછી, કલેઈમન્ટની માસિક આવક રૂ. ૧૧,૦૦૦/- આંકવી જોઈતી હતી.

૧૦. કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કલેઈમન્ટને તેમના કરોડરજ્જુ અને શરીરના અન્ય ભાગો પર બહુવિધ ફ્રેક્ચર થયા છે. અકસ્માતમાં થયેલી ઈજાઓને કારણે, કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા ડ્રાઈવર તરીકે કામ કરવા માટે ૧૦૦% અસમર્થ બન્યા છે, જેના પરિણામે ૧૦૦% આવકનું નુકસાન થયું છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાએ વિકલાંગતા પ્રમાણપત્ર જારી કરનાર ડૉક્ટરની પણ તપાસ કરી છે. ડૉક્ટરે રેકર્ડ પર સાબિત કર્યું છે કે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા ૧૦૦% અસમર્થ બન્યા છે; તેમ છતાં, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કાર્યાત્મક વિકલાંગતા ૮૦% ગણી છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાની કાર્યાત્મક વિકલાંગતા ૧૦૦% ગણવી જોઈતી હતી.

૧૧. કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ નજીવી રકમનું વળતર મંજૂર કર્યું છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રશ્નવાળો અકસ્માત

૦૬.૦૧.૨૦૧૨ ના રોજ થયો હતો અને કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા હજુ પણ તબીબી સારવાર લઈ રહ્યા છે. કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વર્ષ ૨૦૧૫ ના તબીબી બિલો તરફ કોઈનું ધ્યાન દોર્યું છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અકસ્માતમાં થયેલી ઈજાઓને કારણે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા કેથેટરનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે કારણ કે તેમણે તેમના મળ અને પેશાબના કાર્યો પરનો કાબૂ ગુમાવી દીધો છે. તેથી, તેમણે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ વળતરમાં વધારો કરવા માટે અરજ કરી હતી. પોતાની દલીલના સમર્થનમાં, કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે **ચૌસ તૌસિફ અલીમિયા વિરુદ્ધ મેમણ મહમ્મદ ઉમર અનવરભાઈ અને અન્ય**, (૨૦૨૩) ૧૭ એસ.સી.સી. ૭૭૧, **રાહુલ ગણપતરાવ સાબળે વિરુદ્ધ લક્ષ્મણ મારુતિ જાધવ (મૃત્યુ પામેલ) વારસદારો મારફતે અને અન્ય**, (૨૦૨૩) ૧૩ એસ.સી.સી. ૩૩૪ અને **માસ્ટર આયુષ વિરુદ્ધ બ્રાન્ચ મેનેજર, રિલાયન્સ જનરલ ઈન્સ્યોરન્સ કંપની લિ. અને અન્ય**, (૨૦૨૨) ૭ એસ.સી.સી. ૭૩૮ માં અહેવાલ થયેલા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૧૨. કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાને થયેલી ઈજાઓને કારણે, તેમણે આખી જિંદગી તબીબી સારવાર લેવી પડશે; તેમ છતાં, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ કોઈપણ રકમનું વળતર મંજૂર કર્યું નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ વળતર મંજૂર કરવું જોઈતું હતું. પોતાની દલીલના સમર્થનમાં, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રાહુલ

ગણપતરાવ સાબળે (ઉપર મુજબ) અને માસ્ટર આયુષ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે આપેલા ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અકસ્માતમાં થયેલી ઈજાઓને કારણે, કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા ૧૦૦% અસમર્થ બન્યા છે અને તેમને ૨૪ કલાક માટે એક એટેન્ડન્ટની જરૂર છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા કેથેટરનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે, તેથી તેમને એક એટેન્ડન્ટની મદદની જરૂર છે; તેમ છતાં, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એટેન્ડન્ટ ચાર્જસના શીર્ષક હેઠળ કોઈ અલગ વળતર મંજૂર કર્યું નથી. પોતાની દલીલના સમર્થનમાં, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રાહુલ ગણપતરાવ સાબળે (ઉપર મુજબ), માસ્ટર આયુષ (ઉપર મુજબ) અને ચોલામંડલમ એમએસ જનરલ ઈન્સ્યોરન્સ કંપની લિ. વિરુદ્ધ રામ ઢુંઢિયા વણઝારા, ૨૦૨૩ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન ગુજ ૩૮૭૫ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે આપેલા ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ પર આધાર રાખીને, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વળતરમાં વધારો કરવા માટે અરજ કરી હતી.

૧૩. પ્રત્યુત્તરમાં, અપીલકર્તા/વીમા કંપની વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી કીર્તિ એસ. પાઠકે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે રેકર્ડ પર નક્કર પુરાવા રજૂ કરીને આવક સાબિત કરવામાં આવી નથી, તેથી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાની આવક દર મહિને રૂ. ૫,૦૦૦/- તરીકે યોગ્ય રીતે આંકી છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કાર્યાત્મક વિકલાંગતા ૮૦% તરીકે યોગ્ય રીતે આંકી છે કારણ કે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તા

૧૦૦% અસમર્થ બન્યા નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ઊલટતપાસમાં, કલેઈમન્ટે પોતે સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ કુદરતી ક્રિયાઓ કરી શકે છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કલેઈમન્ટે એટેન્ડન્ટ ચાર્જસ માટે કોઈ કેસ બનાવ્યો નથી, તેથી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એટેન્ડન્ટ ચાર્જસના શીર્ષક હેઠળ યોગ્ય રીતે વળતર આંક્યું છે.

૧૪. અપીલકર્તા/વીમા કંપનીના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ વાજબી વળતર મંજૂર કર્યું છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જ્યાં સુધી ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચનો સંબંધ છે, કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાએ ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ વળતર મંજૂર કરવા માટે કોઈ કેસ બનાવ્યો નથી. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વળતરના તમામ શીર્ષકો હેઠળ વાજબી વળતર મંજૂર કર્યું છે અને તેથી, શીર્ષકવાળી અપીલ ફગાવી દેવાપાત્ર છે.

૧૫. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની રજૂઆતો ધ્યાનમાં લીધા પછી અને રેકર્ડનું અવલોકન કર્યા પછી, એ નોંધવાનું રહે છે કે મૂળ કલેઈમન્ટે રકમના કારણોસર વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને એવોર્ડને પડકાર્યો છે, જ્યારે વીમા કંપનીએ એવોર્ડ સંતોષવાની તેની જવાબદારીના કારણોસર વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને એવોર્ડને પડકાર્યો છે.

૧૬. જ્યાં સુધી રકમનો સંબંધ છે, એ નિર્વિવાદ છે કે અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટ ડ્રાઈવર તરીકે કામ કરતા હતા. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે

અકસ્માતના સમયે, કલેઈમન્ટ પગાર તરીકે દર મહિને રૂ. ૫,૦૦૦/- કમાતા હતા, અને પગાર ઉપરાંત, તેમને દૈનિક ભથ્થા તરીકે દરરોજ રૂ. ૨૦૦/- પણ મળતા હતા. કલેઈમન્ટે રજૂઆતોની રેખાઓ સાથે આંક ૩૮ પર મુખ્ય તપાસમાં પોતાનું સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે, રેકર્ડ પરના મૌખિક પુરાવા ધ્યાનમાં લીધા પછી, કલેઈમન્ટની આવક દર મહિને રૂ. ૫,૦૦૦/- આંકી હતી. યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇન્દિરો દેવી અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૨૦૧૮ એસસી ૩૧૦૭ માં અહેવાલ થયેલા કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૯ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:-

“૯. અમે આ દલીલ પર ઊંડાણપૂર્વક વિચારણા કરી છે. એમાં કોઈ શંકા નથી કે જો પગાર પ્રમાણપત્ર ધ્યાનમાં લેવામાં આવે તો મૃતકની આવક રૂ. ૧,૦૬,૧૭૬/- ગણવી જોઈએ કારણ કે ગ્રોસ પગાર દર મહિને રૂ. ૮,૮૪૮/- હતો. જોકે, અમારા મતે તેનો અર્થ એ નથી કે આવકવેરા રિટર્નમાં જણાવ્યા મુજબ મૃતકની આવકને સંપૂર્ણપણે અવગણવી જોઈએ. ટ્રિબ્યુનલના એ અવલોકન સાથે સંમત થવું શક્ય નથી કે આવકના બે આંકડા વચ્ચેના “સદર વિરોધાભાસને સમજાવવો” દાવેદારો માટે જરૂરી હતો. દાવેદારોએ વિશ્વસનીય પુરાવા રજૂ કર્યા હતા કે મૃતકે આકારણી વર્ષ ૨૦૦૪-૦૫ માટે રૂ. ૨,૪૨,૬૦૬/- ની આવક દર્શાવી હતી. પુરાવાના આ ટુકડાને અવિશ્વસનીય ઠેરવવામાં આવ્યો નથી. વાસ્તવમાં, એ શક્ય હતું કે મૃતકને અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી પણ આવક હતી. કાયદામાં એવું કંઈ નથી જે ટ્રિબ્યુનલને જીવનના નુકસાન માટે દાવેદારોને ચૂકવવાપાત્ર ન્યાયી અને વાજબી વળતર પર પહોંચવા માટે માત્ર પગાર પ્રમાણપત્રના આધારે જ મૃતકની આવકનું મૂલ્યાંકન કરવાની જરૂર પાડે છે.”

૧૭. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે, કલેઈમન્ટની આવકનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે, માસિક પગાર ધ્યાનમાં લીધો છે, પરંતુ દૈનિક ભથ્થું ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું ન હતું. અકસ્માત સમયે કલેઈમન્ટને ચૂકવવામાં આવતા દૈનિક ભથ્થાને ધ્યાનમાં ન લેવામાં વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ગંભીર ભૂલ કરી છે. આમ, દરરોજ રૂ. ૨૦૦/- ના

દૈનિક ભથ્થાને ધ્યાનમાં લેતાં, અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટની માસિક આવક રૂ. ૧૧,૦૦૦/- એટલે કે (૫,૦૦૦+૬,૦૦૦) થશે. તેથી, અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાની આવક દર મહિને રૂ. ૧૧,૦૦૦/- પુનઃઆંકવામાં આવે છે. એ નિર્વિવાદ છે કે અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટની ઉંમર આશરે ૩૪ વર્ષ અને ૫ મહિના હતી. આમ, **નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિ. વિરુદ્ધ પ્રણય સેઠી**, ૨૦૧૭ (૧૬) એસ.સી.સી. ૬૮૦ અને **સિદરામ વિરુદ્ધ ધ ડિવિઝનલ મેનેજર, યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ અને અન્ય**, ૨૦૨૨ આઈએનએસસી ૧૨૦૨ માં અહેવાલ થયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવેલા સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને, કલેઈમન્ટની ભવિષ્યની સંભાવનાઓ પેટે માસિક આવકના ૪૦% ઉમેરવાના રહેશે. આમ, માસિક આવકમાં ૪૦% ઉમેર્યા પછી, તે રૂ. ૧૫,૪૦૦/- થશે એટલે કે (૧૧,૦૦૦+૧૧,૦૦૦ × ૪૦%).

૧૮. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કાર્યાત્મક વિકલાંગતા ૯૦% આંકી છે. વિકલાંગતા સાબિત કરવા માટે, કલેઈમન્ટે આંક ૪૩ પર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ તરીકે ડૉ. રાજેશ જમનાદાસ ગાંધીની તપાસ કરી છે. તેમણે જુબાની આપી હતી કે કલેઈમન્ટને કરોડરજ્જુનું બર્સ્ટ ફ્રેક્ચર થયું છે. તેમણે એ પણ જુબાની આપી હતી કે કલેઈમન્ટનું તેના માટે ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું અને સ્ક્રૂ બેસાડવામાં આવ્યો હતો. તેમણે એ પણ જુબાની આપી હતી કે કલેઈમન્ટને થયેલી ઈજાઓની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં લેતાં, તેમને ૧૦૦% કાર્યાત્મક વિકલાંગતા થઈ છે. તેમણે આંક ૪૪ પર વિકલાંગતા પ્રમાણપત્ર પણ સાબિત કર્યું હતું. વિકલાંગતા પ્રમાણપત્રમાં, તેમણે અવલોકન કર્યું હતું કે ૦૮.૦૧.૨૦૧૨ થી

૧૩.૦૧.૨૦૧૨ સુધી, કલેઈમન્ટનું લેમિનેક્ટોમી અને ટ્રાન્સપેડિક્યુલર સ્ક્રૂ ફિક્સેશન અને ડી-૧૨ થી એલ-૨ વર્ટીબ્રા (પેડિક્યુલર સ્ક્રૂની બે જોડી) ના પોસ્ટરિયર ફ્યુઝન દ્વારા સર્જિકલ ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે એ પણ અવલોકન કર્યું હતું કે પાછળથી, સર્જરીના ત્રણ વર્ષ પછી, ઇમ્પ્લાન્ટની નિષ્ફળતા, કાયફોટિક ડિફોર્મિટી અને બ્લેડર બાઉલ સંડોવણીને કારણે (ડૉ. અમીષ સંઘવીના ટ્રીટમેન્ટ પેપર મુજબ), તેમની સ્ટર્લિંગ હોસ્પિટલ, રાજકોટ ખાતે ૩૧.૦૭.૨૦૧૫ થી ૦૪.૦૮.૨૦૧૫ સુધી ઇન્ડોર દર્દી તરીકે સારવાર કરવામાં આવી હતી અને ૦૧.૦૮.૨૦૧૫ ના રોજ ડૉ. અમીષ સંઘવી દ્વારા એલ-૧ પોસ્ટરિયર કોલમ રિસેક્શન ડી-૧૦ થી એલ-૪ પેડિકલ સ્ક્રૂ ફિક્સેશન, કેજ અને બોન ગ્રાફ્ટિંગ દ્વારા ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે નોંધ્યું હતું કે, “તપાસ પર: પીઠના સ્નાયુઓની જકડાઈ, પરિણામે આગળ નમવામાં અસમર્થતા, પેશાબ કરવામાં અસમર્થતા, ચેપ સાથે ઓવરફ્લો અસંચમ સાથે રીટેન્શનને કારણે વચ્ચે-વચ્ચે ઇનફ્લેલિંગ કેથેટર, ગેરહાજર કેમાસ્ટેરિક રીફ્લેક્સ”. તેમણે વધુમાં અવલોકન કર્યું હતું કે કલેઈમન્ટ/અપીલકર્તાને થયેલી ઇજાઓને કારણે, તેમને સમગ્ર શરીરની ૧૦૦% કાયમી શારીરિક વિકલાંગતા થઈ હતી. એ નિર્વિવાદ છે કે અકસ્માતના સમયે કલેઈમન્ટ ડ્રાઈવર તરીકે કામ કરતા હતા. ઉપરોક્ત વિકલાંગતાને ધ્યાનમાં લેતાં, મારા સુવિચારિત મતે, તેઓ ટૂંક ચલાવવા માટે ૧૦૦% અસમર્થ બન્યા છે. આમ, કલેઈમન્ટનો વ્યવસાય સંપૂર્ણપણે પ્રભાવિત થયો છે. **રાજ કુમાર વિરુદ્ધ**

અજય કુમાર અને અન્ય, ૨૦૧૧ (૧) એસ.સી.સી. ૩૪૩ માં અહેવાલ થયેલા

કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૮ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:—

“૮ જ્યાં ક્લેઈમન્ટ ઈજાઓના પરિણામે કાયમી વિકલાંગતા ભોગવે છે, ત્યાં ભવિષ્યની કમાણીના નુકસાનના શીર્ષક હેઠળ વળતરનું મૂલ્યાંકન, તેની કમાણી ક્ષમતા પર આવી કાયમી વિકલાંગતાની અસર અને પ્રભાવ પર આધારિત રહેશે. ટ્રિબ્યુનલે યાંત્રિક રીતે કાયમી વિકલાંગતાની ટકાવારીને આર્થિક નુકસાન અથવા કમાણી ક્ષમતાના નુકસાનની ટકાવારી તરીકે લાગુ કરવી જોઈએ નહીં. મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં, આર્થિક નુકસાનની ટકાવારી, એટલે કે કાયમી વિકલાંગતામાંથી ઉદ્ભવતા કમાણી ક્ષમતાના નુકસાનની ટકાવારી, કાયમી વિકલાંગતાની ટકાવારી કરતાં અલગ હશે. કેટલીક ટ્રિબ્યુનલો ખોટી રીતે માની લે છે કે તમામ કેસોમાં, કાયમી વિકલાંગતાની ચોક્કસ માત્રા (ટકાવારી) કમાણી ક્ષમતાના અનુરૂપ નુકસાનમાં પરિણમશે, અને પરિણામે, જો રજૂ કરાયેલા પુરાવા ૪૫% કાયમી વિકલાંગતા દર્શાવે છે, તો એવું ઠરાવશે કે ભવિષ્યની કમાણી ક્ષમતામાં ૪૫% નુકસાન થયું છે. મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં, કમાણી ક્ષમતાના નુકસાનની માત્રા (ટકાવારી) ને કાયમી વિકલાંગતાની માત્રા (ટકાવારી) સાથે સરખાવવાથી કાં તો ખૂબ ઓછું અથવા ખૂબ વધારે વળતર મળશે. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા જે આંકવાની જરૂર છે તે ઈજાગ્રસ્તની કમાણી ક્ષમતા પર કાયમી વિકલાંગતાની અસર છે; અને આવકની ટકાવારીના સંદર્ભમાં કમાણી ક્ષમતાના નુકસાનનું મૂલ્યાંકન કર્યા પછી, ભવિષ્યની કમાણીના નુકસાન પર પહોંચવા માટે તેને નાણાંના સંદર્ભમાં પ્રમાણિત કરવું પડશે (આશ્રિતતાનું નુકસાન નક્કી કરવા માટે વપરાતી પ્રમાણભૂત ગુણક પદ્ધતિ લાગુ કરીને). જોકે અમે નોંધી શકીએ છીએ કે કેટલાક કિસ્સાઓમાં, પુરાવાની કદર અને મૂલ્યાંકન પર, ટ્રિબ્યુનલ શોધી શકે છે કે કમાણી ક્ષમતાના નુકસાનની ટકાવારી કાયમી વિકલાંગતાની ટકાવારી જેટલી જ છે.”

૧૯. આમ, રાજ કુમાર વિરુદ્ધ અજય કુમાર (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવેલા સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને અને સમગ્ર હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, મારો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ક્લેઈમન્ટની કાર્યાત્મક વિકલાંગતા ૯૦% આંકવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે. તેથી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આંકવામાં આવેલી કાર્યાત્મક વિકલાંગતામાં ફેરફાર

કરવામાં આવે છે અને તેથી, હું તે મુજબ ઠરાવું છું કે કલેઇમન્ટને ૧૦૦% ની હદ સુધી કાર્યાત્મક વિકલાંગતા થઈ છે.

૨૦. એ નિર્ધિવાદ છે કે અકસ્માતના સમયે કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાની ઉંમર આશરે ૩૪ વર્ષ અને ૫ મહિના હતી. તેથી, કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાની ઉંમર ધ્યાનમાં લેતાં, ભવિષ્યની આવકના નુકસાનની ગણતરી કરવા માટે ૧૬ નો ગુણક લાગુ કરવાનો રહેશે. તે મુજબ, ભવિષ્યની આવકનું નુકસાન રૂ. ૨૯,૫૬,૮૦૦/- થશે એટલે કે $(૧૫,૪૦૦ \times ૧૦૦\% \times ૧૨ \times ૧૬)$.

૨૧. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ નજીવી રકમનું વળતર મંજૂર કર્યું છે. રેકર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તા. ૦૬-૦૧-૨૦૧૨ ના વાહન અકસ્માતમાં કલેઇમન્ટને ઈજાઓ થઈ હતી. તબીબી કાગળોનું અવલોકન દર્શાવે છે કે કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાએ વોકહાર્ટ હોસ્પિટલ, રાજકોટ અને સ્ટર્લિંગ હોસ્પિટલ, રાજકોટમાંથી સારવાર મેળવી હતી. મેડિકલ રિપોર્ટ વધુમાં દર્શાવે છે કે તેમનું સર્જિકલ ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું, સ્ક્રૂ બેસાડવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તે ઇમ્પ્લાન્ટ નિષ્ફળ ગયું હતું. પરિણામે, સ્ટર્લિંગ હોસ્પિટલમાં તેમનું ફરીથી સર્જિકલ ઓપરેશન કરવામાં આવ્યું હતું અને તેઓ ૧૨.૦૮.૨૦૧૫ થી ૧૪.૦૮.૨૦૧૫ સુધી ઇન્ડોર દર્દી તરીકે હોસ્પિટલમાં દાખલ રહ્યા હતા. રેકર્ડ વધુમાં દર્શાવે છે કે તેઓ વોકહાર્ટ હોસ્પિટલ, રાજકોટ અને સ્ટર્લિંગ હોસ્પિટલ, રાજકોટમાં વારંવાર ઇન્ડોર દર્દી તરીકે દાખલ થયા હતા. અકસ્માતમાં થયેલી ઈજાઓને કારણે તેઓ ૧૦૦% અસમર્થ બન્યા છે. આમ,

ક્લેઇમન્ટ/અપીલકર્તાને થયેલી ઇજાઓની પ્રકૃતિ ધ્યાનમાં લેતાં અને હોસ્પિટલમાં દાખલ રહેવાના સમયગાળા તેમજ ઇન્ડોર દર્દી તરીકેની સારવારના સમયગાળાને ધ્યાનમાં લેતાં, દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ મંજૂર કરાયેલ વળતરમાં વધારો કરવો જરૂરી છે. ચૌસ તૌસિફ અલીમિયા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરી છે. રાહુલ ગણપતરાવ સાબળે (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું છે. માસ્ટર આયુષ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું છે.

૨૨. હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, દર્દ, આઘાત અને વેદનાના શીર્ષક હેઠળ મંજૂર કરાયેલ વળતર રૂ. ૨૫,૦૦૦/- થી વધારીને રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/- કરવામાં આવે છે.

૨૩. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૪,૫૭,૮૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરી હતી. અપીલકર્તા વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે જોકે ક્લેઇમન્ટ/અપીલકર્તાએ ભવિષ્યમાં તબીબી ખર્ચ સહન કરવો પડશે કારણ કે તેમણે મળ અને પેશાબના કાર્યો પરનો કાબૂ ગુમાવી દીધો છે અને તેઓ કેથેટરનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે; તેમ છતાં વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ કોઈ વળતર મંજૂર કર્યું નથી.

રાહુલ ગણપતરાવ સાબળે (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે આપેલા ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચ પેટે રૂ. ૯,૭૨,૦૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું છે. માસ્ટર આયુષ (ઉપર મુજબ) માં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું છે.

૨૪. હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને અને રેકર્ડ પરના તબીબી પુરાવા ધ્યાનમાં લેતાં, જો ભવિષ્યના તબીબી ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરવામાં આવે તો તે ન્યાયી અને યોગ્ય રહેશે.

૨૫. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વાહનવ્યવહાર, વિશેષ આહાર અને એટેન્ડન્ટ ચાર્જસના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૬૦,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરી છે. કલેઇમન્ટ/અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એટેન્ડન્ટ ચાર્જસના શીર્ષક હેઠળ કોઈ અલગ રકમ મંજૂર કરી નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અકસ્માતમાં થયેલી ઇજાઓને કારણે, તેમણે મળ અને પેશાબના કાર્યો પરનો કાબૂ ગુમાવી દીધો છે અને તેઓ કેથેટરનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે. તેથી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એટેન્ડન્ટ ચાર્જસના શીર્ષક હેઠળ વળતર મંજૂર કરવું જોઈતું હતું કારણ કે તેઓ એટેન્ડન્ટ વિના ફરી શકતા નથી.

૨૬. હકીકતો અને સંજોગોની સમગ્રતાને ધ્યાનમાં રાખીને, એટેન્ડન્ટ ચાર્જસના શીર્ષક હેઠળ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨૭. જ્યાં સુધી વાસ્તવિક આવકનું ગુકસાન, તબીબી ખર્ચ અને વિશેષ આહાર તેમજ વાહનવ્યવહારના શીર્ષક હેઠળ મંજૂર કરાયેલા વળતરનો સંબંધ છે, તેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી અને તે મુજબ, આ શીર્ષકો હેઠળ મંજૂર કરાયેલ વળતર યથાવત રાખવામાં આવે છે.

૨૮. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલકર્તા/ક્લેઈમન્ટ નીચેના શીર્ષકો હેઠળ નીચે મુજબની વળતરની રકમ મેળવવા માટે હકદાર બનશે:-

ક્રમ નં.	વિગત	રકમ
૧.	ભવિષ્યની આવકનું ગુકસાન	૨૯,૫૬,૮૦૦/-
૨.	વાસ્તવિક આવકનું ગુકસાન	૩૦,૦૦૦/-
૩.	તબીબી ખર્ચ	૪,૫૭,૮૦૦/-
૪.	ભવિષ્યનો તબીબી ખર્ચ	૨,૦૦,૦૦૦/-
૫.	દર્દ, આઘાત અને વેદના	૫,૦૦,૦૦૦/-
૬.	વિશેષ આહાર અને વાહનવ્યવહાર	૬૦,૦૦૦/-
૭.	એટેન્ડન્ટ ચાર્જીસ	૧,૦૦,૦૦૦/-
	કુલ	૪૩,૦૪,૬૦૦/-

૨૯. વીમા કંપનીના વિદ્વાન વકીલ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ક્લેઈમન્ટ/અપીલકર્તાનું જોખમ આવરી લેવાયેલ ન હતું કારણ કે અકસ્માતના સમયે તેઓ ટ્રક ચલાવી રહ્યા ન હતા અને તેઓ ટ્રકમાં સેકન્ડ ડ્રાઈવર તરીકે મુસાફરી કરી રહ્યા હતા. આ દલીલની મૂલવણી કરવા માટે, મેં વીમા કંપનીની રજૂઆતો ધ્યાનમાં લીધી છે. વીમા કંપનીએ સદર ટ્રકના સેકન્ડ ડ્રાઈવર તરીકે ક્લેઈમન્ટ/અપીલકર્તાના દરજ્જા સંબંધિત કોઈ ચોક્કસ દલીલ લીધી નથી. કે ન તો વીમા કંપનીએ પોતાના બચાવને સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા રજૂ કર્યા છે. વીમા કંપનીએ ટ્રકના માલિકની પણ તપાસ કરી નથી, જેઓ અકસ્માત સમયે

ક્લેઇમન્ટના દરજ્જાને સાબિત કરી શક્યા હોત કે શું તેઓ સદર ટ્રકના સેકન્ડ ડ્રાઇવર હતા. વીમા કંપનીએ માત્ર પોલીસ પેપર્સ એટલે કે તપાસ અધિકારી સમક્ષ કરેલા સલીમભાઈ યુસુફભાઈ મોરવાના નિવેદન પર આધાર રાખ્યો છે. વીમા કંપનીએ પોતાના બચાવને સ્થાપિત કરવા માટે ન તો સદર સલીમભાઈ યુસુફભાઈ મોરવાની કે ન તો તપાસ અધિકારીની તપાસ કરી હતી. પોલિસીના નિયમો અને શરતો સાબિત કરવા માટે વીમા કંપનીએ વીમા કંપનીના અધિકારીઓની પણ તપાસ કરી નથી. તેનાથી વિપરીત, ક્લેઇમન્ટ/અપીલકર્તાનો એવો કેસ છે કે અકસ્માતના સમયે તેઓ ટ્રક ચલાવી રહ્યા હતા. ક્લેઇમન્ટ/અપીલકર્તાએ રજૂઆતોની રેખાઓ સાથે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આ જ જુબાની આપી છે. વીમા કંપની દ્વારા તેમની ઊલટતપાસ પણ કરવામાં આવી હતી જ્યાં તેમણે વીમા કંપનીના એ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો હતો કે અકસ્માતના સમયે તેઓ સદર ટ્રક ચલાવી રહ્યા ન હતા. કાયદાનો એ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે વીમા કંપનીએ પોતાનો બચાવ સાબિત કરવો પડે છે. સેકન્ડ ડ્રાઇવરનો બચાવ ન તો લેખિત નિવેદનમાં લેવામાં આવ્યો હતો કે ન તો રેકર્ડ પર મૌખિક પુરાવા રજૂ કરીને સાબિત કરવામાં આવ્યો હતો. વીમા કંપનીના વિદ્વાન વકીલે માત્ર પોલીસ પેપર્સ પર આધાર રાખ્યો છે. કાયદાનો એ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે ચામુંડેશ્વરી અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યા મુજબ, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ અને કોર્ટે પોલીસ પેપર્સ કરતાં ક્લેઇમન્ટના મૌખિક પુરાવાને વધુ વજન આપવું પડશે. આમ,

રજૂઆતો અને પુરાવાના અભાવે વીમા કંપનીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉઠાવવામા આવેલી દલીલ ટકી શકે તેવી નથી.

૩૦. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે પહેલેથી જ રૂ. ૧૭,૮૨,૪૦૦/- નું વળતર મંજૂર કર્યું છે, તેથી અપીલકર્તા/ક્લેઈમન્ટ રૂ. ૨૫,૨૨,૨૦૦/- એટલે કે (૪૩,૦૪,૬૦૦-૧૭,૮૨,૪૦૦) ના વધારાના વળતર માટે હકદાર બનશે. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે, તેથી મૂળ ક્લેઈમન્ટ/અપીલકર્તા ક્લેઈમ પિટિશન દાખલ કર્યાની તારીખથી તેની વસૂલાત સુધી વધારાની વળતરની રકમ પર સમાન વ્યાજના દર માટે હકદાર બનશે.

૩૧. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, વીમા કંપની દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે અને મૂળ ક્લેઈમન્ટ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે. વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને એવોર્ડ ઉપરોક્ત હદ સુધી સુધારવાનો રહેશે. સામાવાળા નં. ૨/વીમા કંપની આ હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી ૬ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં વ્યાજ સહિત વળતરની વધારાની રકમ જમા કરાવશે.

૩૨. વળતરની સદર રકમ જમા થયા પછી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ યોગ્ય ચકાસણી કર્યા પછી, જો કોઈ હોય તો કોર્ટ ફીની ખાધ બાદ કરીને વ્યાજ સહિત સમગ્ર વળતરની રકમ મૂળ ક્લેઈમન્ટને ચૂકવશે. જો કોઈ રકમ આ કોર્ટની રજિસ્ટ્રીમાં જમા પડેલી હોય, તો તે સંબંધિત વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલને ટ્રાન્સમિટ કરવામાં આવશે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

૩૩. રેકર્ડ અને કાર્યવાહી (આર એન્ડ પી), જો કોઈ હોય તો, સંબંધિત વિજ્ઞાન ટ્રિબ્યુનલને પરત મોકલવામાં આવે.

(મૂળ ચંદ ત્યાગી, ન્યાયમૂર્તિ)

હર્ષિત

This is an AI-assisted translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.